

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 Rs 060366 16 Rsž

Novi Travnik, 27.12.2016. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija Nijaz Krnjić predsjednik vijeća, Stana Imamović i Dunka Begić članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice N. V. iz B., , zastupana po punomoćniku Harisu Kaniža advokat iz advokatskog društva „Adil Lozo i drugi“ d.o.o. Travnik, protiv tužene Javna ustanova Centar za predškolsko obrazovanje i vaspitanje Bugojno, Ciglane bb, zastupana po punomoćniku Mesudu Duvnjak advokat iz Bugojna, radi potraživanja iz radnog odnosa, vrijednost spora 5.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj na presudu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 Rs 060366 15 Rs od 16.05.2016. godine, u sjednici vijeća održana 27.12.2016. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužiteljice se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 Rs 060366 15 Rs od 16.05.2016. godine.

Zahtjev tužene za naknadu troškova za sastav odgovora na žalbu odbija se kao neosnovan.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice za utvrđivanje nezakonnosti odluke upravnog odbora tužene broj 262/15 od 13.03.2015. godine kojom je razriješena sa funkcije vršioca dužnosti direktora, da se ista odluka poništi i utvrdi da ne proizvodi pravno dejstvo, da je u periodu od 22.08.2013. godine do 13.03.2015. godine kod tužene bila u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, da je nezakonito objavljena iz matične evidencije PIO/MIO Federacije BiH i Porezne uprave i da se slijedom prednjeg utvrđenja obaveže tužena da je vrati na iste ili druge poslove koji odgovaraju njenoj stručnoj spremi, kvalifikaciji i sposobnostima. Tužiteljica je obavezana da tuženom nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 842,40 KM.

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavila tužiteljica iz svih žalbenih razloga propisanih članom 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U bitnom navodi da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni odredbi člana 19. i 21. stav 1. Zakona o radu i člana 276. stav 3. Zakona o privrednim društvima, da je pogrešno interpretiran pravni stav Vrhovnog suda iz presude broj 70 0 Rs 000374 10 Rev od 29.12.2011.godine u odnosu na menadžerski ugovor, budući da se na tuženu koja je Javna ustanova ne primjenjuju odredbe Zakona o privrednim društvima, da su odlučne činjenice u ovoj pravnoj stvari bitno drugačije nego u citiranoj presudi Vrhovnog suda, jer je tužiteljica nakon isteka mandatnog perioda od 6 mjeseci nastavila obavljati iste poslove s čim se tužena prećutno saglasila, da tužiteljici nije ponuđen ugovor o radu u pismenoj formi niti joj je uručena pismena izjava iz člana

21. stav 2. Zakona o radu zbog čega su ispunjene pretpostavke da se faktički rad nakon isteka mandata od 6 mjeseci smatra radom na neodređeno vrijeme, da je pobijana presuda nezakonita i zato što je radni odnos prestao u toku trajanja bolovanja na koje okolnosti je predložila dokaze koje prvostepeni sud nije cijenio niti je za to dao valjano obrazloženje zbog čega su počinjene povrede parničnog postupka, a činjenično stanje nepravilno i nepotpuno utvrđeno. Iz navedenih razloga predlaže ovom sudu da preinači prvostepenu presudu, usvoji tužbeni zahtjev i obaveže tuženu da joj naknadi troškove parničnog postupka prema troškovniku koji se nalazi u spisu. Potražuje i troškove za sastav ove žalbe u iznosu od 280,80 KM.

Tužena je dostavila odgovor na žalbu. Oспорava sve žalbene navode tužiteljice jer je prvostepeni sud cijenio provedene dokaza na propisani način i utvrdio da je tužiteljica imenovana za vršioca dužnosti direktora bez zaključenja menadžerskog ugovora kojim bi eventualno bio regulisan radno pravni status nakon isteka mandata i da bez obzira što je na toj funkciji ostala duže od 6 mjeseci, nisu ispunjene pretpostavke iz člana 21. Zakonom o radu, da se takav radni angažman ne smatra radnim odnosom na neodređeno vrijeme i da je pravilnom primjenom i ostalih relevantnih odredbi materijalnih propisa, donesena pravilna i zakonita odluka. Potražuje naknadu za sastav odgovora na žalbu u iznosu od 280,80 KM.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio:

Žalba nije osnovana.

Iz činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda proizilazi da je tužiteljica imenovana za vršioca dužnosti direktora na period od 6 mjeseci bez zaključenja menadžerskog ugovora ili ugovora o radu, da je tu funkciju obavljala od 22.08.2013. godine do 13.03.2015. godine, da u vrijeme imenovanja nije bila uposlenik tužene i da je odlukom upravnog odbora tužene broj 262/15 od 13.03.2015. godine zbog isteka mandata razriješena sa te funkcije. Ove činjenice ne spori ni tužiteljica.

Sporno je da li je zakonita odluka upravnog odbora tužene broj 262/15 od 13.03.2015. godine, da li se radni odnos u periodu od 22.08.2013. godine do 13.03.2015. godine smatra radom na neodređeno vrijeme, da li je prvostepeni sud predložene dokaze tužiteljice cijenio na propisani način i u vezi s tim, da li je činjenično stanje potpuno i pravilno utvrđeno, da li su počinjene povrede odredbi člana 8., 123. i 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku i da li se pobijana presuda zasniva na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Članom 31. Zakona o ustanovama („Službeni list Republike BiH“ broj 6/92) je propisano da upravni odbor ustanove, bez raspisivanja konkursa, može imenovati vršioca dužnosti direktora iz reda zaposlenika na period od 6 mjeseci, a članom 44. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Srednjobosanskog kantona“ broj 11/2011) da će do izbora direktora po konkursu upravni odbor imenovati vršioca dužnosti na period do 6 mjeseci, a ako ista osoba ne bude imenova za direktora ustanova je dužna, u saradnji sa osnivačem, osigurati joj odgovarajuće radno mjesto. Na identičan način imenovanje vršioca dužnosti propisano je i članom 55. Pravila tužene.

Među strankama nije sporno da tužiteljica u vrijeme imenovanja na funkciju vršioca dužnosti direktora nije bila u radnom odnosu kod tužene (što proizilazi iz ugovora o radu broj 28-04/09 zaključen na period od jedne godine radi obavljanja pripravnčkog staža i preporuke za posao od 31.03.2010. godine koju je dobila na lični

zahtjev nakon obavljenog pripravnčkog staža) i da nije zaključen menadžerski ugovor niti ugovor o radu, iz koga bi proistekla obaveza tužene da je nakon isteka mandata primi u radni odnos na neodređeno vrijeme.

Ugovor o zapošljavanju menadžera je mješoviti pravni posao, koji sadrži elemente menadžerskog ugovora iz odredbe člana 276. stav 3. Zakona o privrednim društvima i ugovora o radu iz člana 19. Zakona o radu, kao materijalno pravnog instituta radnog prava. Ugovor o zapošljavanju menadžera ne uređuje samo pitanje njegovog statusa, kao direktora-menadžera, već se tim ugovorom zasniva radni odnos, kojim se uređuju prava i obaveze ugovornih strana i prije svega pitanje da li se radi o radnom odnosu na neodređeno ili određeno vrijeme. Samo u situaciji kada je poslodavac ugovorom o zapošljavanju menadžera preuzeo obavezu da će ga nakon isteka mandata rasporediti na druge poslove, bez određenja vremena trajanja radnog odnosa, njegov daljnji radno pravni status se smatra radnim odnosom na neodređeno vrijeme.

U konkretnom slučaju tužiteljica i tuženi nisu zaključili menadžerski ugovor niti ugovor o radu, kojim bi tužena preuzela obavezu da će je po isteku mandata rasporediti na drugo odgovarajuće mjesto. Stoga je pravilan zaključak prvostepenog suda da su tužiteljici po isteku mandata vršioca dužnosti direktora (iako je tu funkciju obavljala duže od 6 mjeseci) prestala sva prava i obaveze koja je ostvarivala za vrijeme obavljanja te funkcije. U tom pravcu ukazujemo na stav Vrhovnog suda Federacije BiH zauzet u presudi broj 46 0 Rs 029941 13 Rev od 02.07.2015. godine kojom je odbijena revizija izjavljena na presudu ovoga suda broj 46 0 Rs 029941 12 Rsž od 07.03.2013.godine. Pored toga, u vrijeme imenovanja na funkciju vršioca dužnosti direktora tužiteljica nije bila uposlenik tužene iz kojih razloga nisu ispunjene ni pretpostavke propisane odredbama člana 31. Zakona o ustanovama, člana 44. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i člana 55. Pravila tužene

Članom 19. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“ broj 43/99, 32/00 i 29/03) koji je bio na snazi u vrijeme kada je tužiteljica obavljala funkciju vršioca dužnosti direktora, je propisano da se ugovor o radu zaključuje na neodređeno ili određeno vrijeme, da ugovor koji ne sadrži podatak u pogledu trajanja radnog odnosa, smatra ugovorom o radu na neodređeno vrijeme, da se ugovor na određeno vrijeme može zaključiti najduže do 2 godine i da će se, u slučaju izričitog ili prećutnog obnavljanja ugovora na određeno vrijeme sa istim poslodavcem na period duži od 2 godine, takav ugovor će se smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme. Čl. 21. istog zakona je propisano da je poslodavac koji nije zaključio ugovor o radu u pismenoj formi, dužan zaposleniku uručiti izjavu u pisanoj formi sa podacima koje sadrži ugovor o radu, u protivnom smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

Budući da je tužiteljica imenovana na funkciju vršioca dužnosti direktora bez zaključenja menadžerskog ugovora ili ugovora o radu, iz kojih bi proistekla obaveza tužene da je nakon isteka mandata primi u radni odnos na neodređeno vrijeme, u ovoj pravnoj stvari se ne mogu primijeniti odredbe člana 19. i 21. Zakona o radu. Dakle, ne radi se o radnom odnosu u smislu navedenih odredbi Zakona o radu, nego o funkciji čiji je mandat ograničen i to bez zaključenja menadžerskog ugovora. Stoga nije osnovan ni žalbeni navod da je pobijana presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni navedenih odredbi Zakona o radu.

Odredbama člana 52. do 63. Zakona o radu propisana je zaštita žena i materinstva, a članom 86. istog zakona način prestanka ugovora o radu. Između ostalog da radni odnos zasnovan na određeno vrijeme prestaje istekom roka na koji je zasnovan.

Iako iz doznake o spriječenosti za rad koja se nalazi u spisu (čiji je datum izdavanja nečitak) proizilazi da je tužiteljica bila na bolovanju od 13.03.2015.godine do 06.04.2015. godine, iz službene zabilješke tužiteljice od 13.03.2015.godine i žalbe izjavljene na odluku upravnog odbora broj 262/15 od 13.03.2015. godine, proizilazi da je tužiteljica toga dana bila na poslu i prisustvovala sjednici upravnog odbora i da je u kontekstu rasprave o njenom razrješenju sa funkcije vršioca dužnosti direktora obavijestila upravni odbor da je u drugom stanju, ali nije pominjala bolovanje, da je odluku upravnog odbora osporavala samo zato što po njenom tumačenju odredbi Zakona o radu, trudnici ne može prestati radni odnos. Da je tužiteljica 13.03.2015. godine bila na poslu i prisustvovala sjednici upravnog odbora, proizilazi i iz iskaza zakonske zastupnice tužene E.Š., svjedoka S. T. i Z. A., a da je doznaku za bolovanje predala svjedokinji S. T. u njenom stanu 16. ili 19.03.2015.godine. Na iskaz ovih svjedoka punomoćnik tužiteljice nije imao primjedbi niti je predlagao druge dokaze na okolnosti da je na dan donošenja pobijane odluke bila na bolovanju, a od saslušanja tužiteljice kao parnične stranke je odustao (raspravni zapisnik od 14.04.2016. godine).

Nasuprot žalbenim navodima, prvostepeni sud je pravilnom primjenom odredbi člana 31. Zakona o ustanovama, člana 44. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju srednjobosanskog kantona, člana 55. Pravila tužene, člana 19., 21., 52. do 63. i 86. Zakona o radu, odbio tužbeni zahtjev tužiteljice kao neosnovan. I po ocjeni ovoga suda, odluka tužene broj 262/15 od 13.03.2015.godine nije nezakonita i vrijeme provedeno na funkciji vršioca dužnosti direktora tužene u periodu od 22.08.2013.godine do 13.03.2015. godine se ne može smatrati radnim odnosom na neodređeno vrijeme. Ni činjenica da je tu funkciju obavljala duže od 6 mjeseci koliko traje mandat, ne može promijeniti njen radno pravni status, budući da nema zaključen menadžerski ugovor niti ugovor o radu kojim je ugovorena obaveza tužene da tužiteljicu po isteku mandata rasporedi na druge poslove. Nisu ispunjene ni pretpostavke propisane članom 19. stav 4. Zakona o radu jer na navedenoj funkciji nije provela više od 2 godine i člana 21. istog zakona, budući da je tužiteljica imenovana na funkciju vršioca dužnosti direktora čiji je mandat ograničen zakonom.

Neosnovan je i žalbeni navod da je prvostepeni sud počinio povrede odredbi parničnog postupka zato što nije cijenio sve provedene dokaze i da odluka nema valjano obrazloženje. Iz spisa prvostepenog suda proizilazi da je sud prihvatio sve predložene dokaze i to: uvid u odluku tužene o razrješenju sa funkcije vršioca dužnosti direktora broj 262/15 od 13.03.2015. godine, žalbu tužiteljice od 26.03.2015. godine izjavljenu na odluku o razrješenju, odgovor tuženog na žalbu tužiteljice broj 277/15 od 10.04.2015. godine, obavijest Ministarstva privrede srednjobosanskog kantona broj UP-1-07-34-00068/15 od 17.03.2015. godine, medicinsku dokumentaciju i to nalaz Javne ustanove Dom zdravlja Bugojno od 13.03.2015. godine, nalaz i ocjenu od 13.03.2015. godine, 20.03.2015. godine od 06.04.2015. godine, doznaku o privremenoj spriječenosti za rad za period od 13.03.2015. godine do 06.04.2015.godine, službenu zabilješka tužiteljice od 13.03.2015. godine, podaci o prijavi i odjavi tužiteljice od Porezne uprave Federacije BiH, diploma o završenom studiju od 14.02.2009. godine, preporuka za posao za tužiteljicu od 31.03.2010. godine, ugovor o radu od 28.04.2009. godine, odluku Općinskog vijeća Bugojno od 29.12.1995. godine, Odluka broj 127/13 od 19.08.2013. godine, zaključak broj 01-49-02279/8-13 od 22.08.2013. godine, rješenje broj 184/14 od 22.08.2013. godine, odluka broj 7/09 od 05.02.2009. godine, saslušanje zakonske zastupnice tužene, svjedokinje Z. A. i S. T.

Članom 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku propisana je obaveza suda da savjesno i brižljivo cijeni izvedene dokaze na osnovu kojih će utvrditi odlučne činjenice za donošenje pravilne i zakonite odluke u konkretnoj pravnoj stvari. Ove odredbe ne treba tumačiti na način da sud mora svaki izvedeni dokaz posebno cijeniti, nego samo one dokaze koji su odlučni za donošenje pravine i zakonite odluke. Mjera u kojoj postoji obaveza suda da cijeni izvedene dokaze, zavisi o prirodi svakog konkretnog spora i vrsti odluke koju donosi. Europski sud za ljudska prava i Ustavni sud BiH su u brojnim odlukama ukazali da domaći sudovi imaju određeno diskreciono pravo kod ocjene provedenih dokaza i samostalno cijene koje će argumente i dokaze prihvatiti u određenom predmetu. Međutim, obvezni su obrazložiti svoje odluke, tako što će navesti razumljive razloge zbog čega odluku temelje na određenom dokazu.

Stoga ni obaveza obrazloženja odluke ne može biti shvaćena na način da se u odluci moraju iznijeti svi detalji i dati odgovori na sva postavljena pitanja i navode stranaka. Svrha jasnog obrazloženja odluke jeste da se strankama u postupku omogući jednak i pravičan pristup sudu pod čim se podrazumijeva i mogućnost podnošenja pravnog lijeka protiv prvostepene odluke, a drugostepenom sudu jasno obrazložena odluka omogućava ispitivanje prvostepene odluke po izjavljenom pravnom lijeku. Prvostepeni sud je, bez obzira što nije dao ocjenu svih izvedenih dokaza, cijenio one dokaze koji su bitni za odluku u ovoj pravnoj stvari i nasuprot žalbenim navodima, obrazložio odluku na način koji zadovoljava standarde iz člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku i člana 6. stav 1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, jer obrazloženje odluke sadrži potpune i jasne razloge za odbijanje tužbenog zahtjeva kojim je tražila da sud utvrdi da je odluka o razrješenju nezakonita. Naime, sud obrazlaže da je odluka o razrješenju tužiteljice zakonita bez obzira što je na funkciji vršioca dužnosti direktora ostala duže od 6 mjeseci, jer nije zaključen menadžerski ugovor zbog čega se takav rad smatra radnim odnosom na neodređeno vrijeme. Kako od odluke o ovom dijelu tužbenog zahtjeva, zavisi osnovanost ostalih kumulativno istaknutih tužbenih zahtjeva, nije bilo potrebe posebno ni cijeniti dokaze izvedene na okolnosti za ostale tužbene zahtjeve niti u obrazloženju presude iznositi posebne razloge za to. U tom pravcu upućujemo na pravne stavove Europskog suda za ljudska prava u predmetu Ruiz Torija protiv Španjolske iz presude od 09.12.1994. godine, Suominen protiv Finske iz presude od 01.04.2003. godine, Kuznetsov i drugi protiv Rusije iz presude od 11.01.2007. godine, kao i identičan stav zauzet je u odlukama Ustavnog suda BiH broj U 62/01 od 05.04.2002. godine, AP broj 352/04 od 23. 03. 2005. godine, AP broj 5/05 od 14.03.2006. godine i AP 2478/06 od 17.09.2008.godine.

Odredbom člana 214. stav 1. Zakona o parničnom postupku je propisano da odgovor na žalbu nije obavezna procesna radnja, a članom 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku je propisano da će se stranci priznati samo troškovi koji su bili nužni za vođenje postupka. U svakom konkretnom slučaju sud je dužan cijeniti da li odgovor na žalbu sadrži činjenične i pravne navode koji su imali odlučni uticaj na odluku po izjavljenoj žalbi, odnosno da je odgovor bio potreban radi zaštite prava stranke. Ako ocijeni da jeste, stranci će dosuditi troškove za ovu procesnu radnju. U ovoj pravnoj stvari odgovor na žalbu nije uticao na odluku ovoga suda, stoga je zahtjev tužitelja za naknadu za sastav odgovora na žalbu, odbijen kao neosnovan.

Kako ne stoje žalbeni razlozi a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, temeljem odredbi člana 226. Zakona o parničnom postupku, žalbu tuženog je valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Predsjednik vijeća
Nijaz Krnjić